

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1978-79 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, lagberedningschefen Christer Jansson, verkställande direktören Helge Mattsson, köpmannen Paul Eriksson och direktören Rainer Lönn, vördsamt anföra följande.

Lagutskottet har vid ärendets behandling omfattat huvudsyftet med framställningen, att trygga konsumentens rätt att vid köp av varor erhålla tillräckliga och klara anvisningar om varans användning, funktion och egenskaper. I fråga om varor, som är enkla att använda torde det ofta räcka om köparen erhåller muntliga instruktioner medan däremot mera komplicerade produkter oftast kräver anvisningar i bild eller skrift. Särskilt gäller detta kapitalvaror, där den ekonomiska risken vid felanvändning kan vara betydande, och naturligtvis varor, vars felaktiga användning kan medföra risk för hälsan. Till den del nödiga anvisningar är erforderliga i skriftlig form, är det givetvis ett i stöd av självstyrelselagen naturligt krav, att dessa skall vara avfattade på svenska. I detta avseende måste därför frågan om svenskspråkiga bruksanvisningar i viss mån ses som en självstyrelsepolitisk angelägenhet.

Beträffande de praktiska möjligheterna att förse nu ifrågavarande varor med svenskspråkiga anvisningar anser utskottet, att dylika anvisningar i ett flertal fall torde kunna tillhandahållas av varans tillverkare respektive importör då fråga är om varor som antingen tillverkas i Finland för export till Sverige eller som importerats till Finland men även saluförs i Sverige. Utskottet har dock funnit, att det även förekommer varor för vilka svenskspråkiga anvisningar icke kan uppbringas på denna väg. I vissa fall skulle det därför bli nödvändigt att låta framställa erforderliga anvisningar i landskapet och detta kommer att för näringsutövarna innebära en merkostnad, som kan bli betydande då fråga är om varor som kräver omfattande anvisningar men i ett begränsat antal exemplar. Emedan fråga alltså också är om en självstyrelsepolitisk angelägenhet anser lagutskottets flertal, att det icke är motiverat att ålägga en viss yrkeskategori att ensam bära kostnaden för en dylik språklig service. Lagutskottet föreslår därför, att framställningens 23a § kompletteras med ett fjärde moment, som skulle ge landskapsstyrelsen möjlighet att ur ordinarie medel utge bidrag till bestridande av till exempel översättnings- och tryckningskostnader. Texten har emellertid utformats så, att landskapsstyrelsen kan, om den finner det motiverat,

själv låta utföra översättningsarbete men endast till en del uppbära ersättning för därav föranledda kostnader. I vartdera fallet skulle bidrag utges till sådant belopp som landskapsstyrelsen med hänsyn till omständigheterna finner skäligt och bidrag torde icke kunna komma ifråga om svenskspråkiga anvisningar av näringsutövaren kunde frambringas på annat sätt. Skulle denna språkliga service i framtiden genom lagstiftning förverkligas även för den svenskspråkiga befolkningen i riket torde en sådan reform i sin tur innebära en omprövning av grunderna för utgivande av bidrag.

Lagutskottet anser även att landskapsstyrelsen redan före lagens ikraftträdande, i samråd med berörda näringsutövare, bör utreda hur samhället och näringsutövarna skall samverka för att lagändringen skall få önskad effekt och den språkliga servicen bli möjligast god.

Med beaktande av att lagförslaget behandlings i landstinget dragit ut på tiden och att verkställighetsåtgärder krävs innan lagens ikraftträdande föreslår lagutskottet, att tidpunkten för lagens ikraftträdande framskjutes med ett halvt år. Till detta betänkande har bifogats en reservation av ledamot Roald Karlsson.

Med hänvisning till det anförda får lagutskottet vördsamt till antagande förelägga Landstinget

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland.

(Ingressen likasom landskapsstyrelsens framställning).

23a §

(1-3 mom. likasom landskapsstyrelsens framställning).

4 mom.

Skäliga kostnader för åtgärder, som föranleds av stadgandet i 1 mom. skall bestridas med medel som anvisats i landskapets ordinarie årsstat.

Slutstadgandet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

Därutöver förelägger lagutskottet vördsamt till landstingets prövning följande klämförslag

att Landstinget måtte uppdraga åt landskapsstyrelsen att i samråd med företrädare för berörda näringsutövare utreda formerna för sådan samverkan mellan samhället och näringsutövarna att ansvaret för förverkligandet av

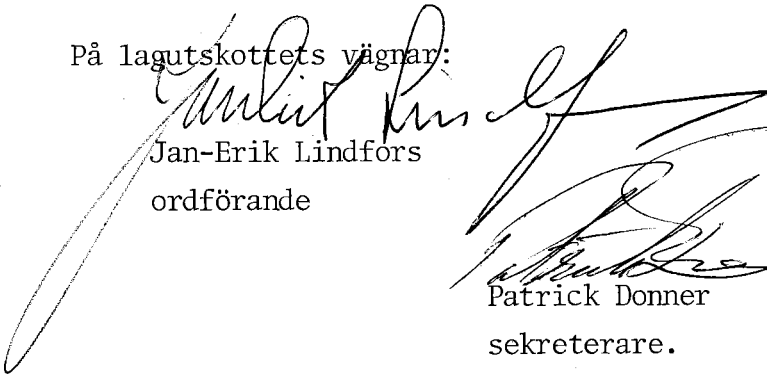
-3-

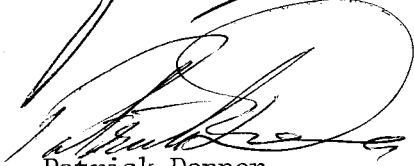
den eftersträvade språkliga servicen inte skulle ankomma allenast på näringsutövarna samt

att innan lagen börjar tillämpas vidtaga av denna utredning påkallade åtgärder.

Mariehamn den 13 november 1978.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Patrick Donner
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Andersson samt ledamöterna Bengtz, Roald Karlsson.

R e s e r v a t i o n

Undertecknad reserverar sig härmed mot lagutskottets majoritets ståndpunkt beträffande komplettering av framställningens 23a § med ett fjärde moment som skulle ge landskapsstyrelsen möjlighet att ur ordinarie medel ge bidrag för bestridande av exempelvis översättning- och tryckningskostnader.

I rikets konsumentskyddslag, om vilken oklarhet råder ifall den gäller också på Åland, stadgas skyldighet för näringsidkare att tillhandahålla svensk text på varor. Således borde man först bringa klarhet om ifall rikets konsumentskyddslag gäller också på Åland, eller om så inte är fallet snarast åtgärda denna brist, innan man i lagen om rätt att idka näring i landskapet Åland inför ett stadgande av den lydelse lagutskottets majoritet föreslår i ett fjärde moment till paragrafen 23a.

Inte heller kan undertecknad omfatta utskottsmajoritetens motivering till den del man hänvisar till att det inte är motiverat att ålägga en viss yrkeskategori att ensam bära kostnaden för en dylik språklig service emedan fråga är om en självstyrelsepolitisk angelägenhet.

Undertecknad anser inte detta resonemang helt korrekt emedan sakförhållandet i detta fall liksom vad gäller handelns kostnader överhuvudtaget rätteligen torde bringas till kompensation genom det pris som tas ut av konsumenterna.

Mariehamn den 20 november 1978.

Roald Karlsson.

Undertecknad reserverar sig härmed mot lagutskottets majoritets ståndpunkt beträffande komplettering av framställningens 23 a § med ett fjärde moment som skulle ge landskapsstyrelsen möjlighet att ur ordinarie medel ge bidrag för bestridande av exempelvis översättnings- och tryckningskostnader.

I rikets konsumentskyddslag, om vilken oklarhet råder ifall den gäller också på Åland, stadgas skyldighet för näringsidkare att tillhandahålla svensk text på varor. Således borde man först bringa klarhet om ifall rikets konsumentskyddslag gäller också på Åland, eller om så inte är fallet snarast åtgärda denna brist, innan man i lagen om rätt att idka näring i landskapet Åland inför ett stadgande av den lydelse lagutskottets majoritet föreslår i ett fjärde moment till paragrafen 23 a.

Inte heller kan undertecknad omfatta utskottsmajoritetens motivering till den delman hänvisar till att det inte är motiverat att ålägga en viss yrkeskategori att ensam bära kostnaden för en dylik språklig service emedan fråga är om en självstyrelsepolitisk angelägenhet.

Undertecknad anser inte detta resonemang helt korrekt emedan sakförhållandet i detta fall liksom vad gäller handelns kostnader överhuvudtaget rätteligen torde bringas till kompensation genom det pris som tas ut av konsumenterna.

Mariehamn den 20 november 1978.

Roald Karlsson

Roald Karlsson